בס"ד "הדף לתולדותינו"

יום ה', י"ג בניסן תשע"ו (21 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מ"**פניני ההלכה, הלכות פסח**" – הרב אליעזר מלמד

= מצווה לספר ביציאת מצרים בדרך של שאלה ותשובה, שנאמר (דברים ו' 20-22): "כִּי יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר... וְאָמַרְתָּ לְבִנְךָ עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם..." וכן נאמר (שמות י"ב 27-26): "וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מָה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם? וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַה'..." ועוד נאמר (שם י"ג 14): "וְהָיָה כִּי יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה זֹּאת? וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם..."
על ידי השאלה, הלב והמוח נפתחים לקבלת התשובה, וכיוון שהמסר שאנו צריכים להעביר בליל הסדר חשוב ויסודי, נצטווינו להעבירו בצורה הטובה ביותר – על ידי שאלה ותשובה.

זהו הטעם הבסיסי למצוות המיוחדות של ליל הסדר, אכילת מצה, קרבן פסח ומרור, כדי לעורר את הילדים לשאול "מה נשתנה", כדי שיבינו שמדובר בלילה מיוחד במינו שצריך להבין את מהותו. כהמשך לכך תיקנו חכמים לשנות בכמה דברים מן ההרגלים הקבועים, כדי לעורר יותר את הילדים לתמוה ולשאול. תחילה מחלקים להם אגוזים וקליות, ועל ידי כך הם מבינים שזהו לילה חגיגי ומיוחד. אחרי הקידוש תיקנו ליטול ידיים ולאכול כרפס טבול במשקה, מה שלא עושים בכל השנה. ולא זו בלבד אלא שאח"כ במקום להתחיל בסעודה מוזגים את הכוס השנייה, ומפנים את הקערה והמצות מן השולחן, וכל זה כדי לעורר את הילדים להבין כי לילה מיוחד הוא הלילה הזה, ויתעניינו באמת במשמעותו, וישאלו מעומק ליבם "מה נשתנה".

אפשר אולי לומר, כי בתוך שאלת "**מה נשתנה**" מקופלת שאלה גדולה ונוראה על כל עניינו של עם ישראל, שמדוע נשתנה מכל העמים, באמונתו, במצוותיו, בייסוריו, בהישגיו הרוחניים, בגלותו ובגאולתו. **זו שאלה שאי אפשר לענות עליה תשובה שלימה, ורק על ידי ההתבוננות ביציאת מצרים ובבחירת ישראל נבין כי זהו עניין אלוקי, שחלקו ביכולתנו להבין וכולו לעולם לא נבין**. וכך השאלה הזו דוחפת אותנו מעלה מעלה, להבנה יותר עמוקה ויותר גבוהה עד אין סוף. אולי לכן הורתה התורה לעסוק בליל פסח בסיפור יציאת מצרים וסגולת ישראל בדרך של שאלה ותשובה, כי בסיסו הרעיוני של עם ישראל מונח בשאלה הפותחת אותנו לשפע רעיונות אין סופיים. ובלא העברת התורה והסיפור לילדים, לא יתעוררו שאלות חדשות ולא נוכל להמשיך להתעלות. [מקור]

∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞∞

מעטה של ד"ר חפצי זוהר:

"הוֹדוּ לַה' כִּי-טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ!"

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה לכל חולי ישראל

יום ה', י"ג בניסן תשע"ו (21 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מעשה בארבעה רבנים שהיו מסובין בבני ברק ומספרים ביציאת מצרים, ביציאה מעבדות לחירות כשהיציאה הסמלית של עם ישראל ממצרים דרשה יציאה מעבדות קולקטיבית לחירות אישית.
זהו סיפור המתמצת בעיניי את כוחם של החינוך והלמידה האינסופית ככלים המאפשרים את חופש הבחירה ליציאה מעבדות הבערות לחירות הלימוד – זכות שעמדה לאבותינו והיום עומדת לנו:

עם ניחוח אביב באוויר
ועוצמה של פריחה משכרת
זה הרגע לחשוב ולהסביר
פרושה של חירות משחררת

כי הלא חג חרות לפתחנו
בו יצאנו ברוב מובנים
מעבדות מחשבתית ועבדות קיומית
בצעדת ארבעים השנים

יש חרות חדשנית שכל תכליתה
יציאה אל מחוץ לקופסא
ולמולה יש חרות שכל רצונה
לא לשוב ולהיות במנוסה

יש חרות מחשבתית משחררת
תוך כיבוד אמיתות שונות
שאינן נחרצות ואינן מוכרות
ולעיתים אף נראות לא קשורות

יש חירות יצירתית ומאתגרת
המאפשרת למגוון כה רחב
להיות צבעוני ומלהיב
ולהפוך בכל עת את פניו

ויש חרות הנמצאת בלב
ומהווה מצפן של מהות
ששב ומזכיר לכולנו
טעמה המתוק של שליחות

ואנו בחרנו לפסוע
בשבילי החינוך המגוונים
המעניקים באהבה הזדמנויות ואופנים.
ובעיקר בהרבה מובנים

חג פסח כשר,שמח ובריא לכל עם ישראל בכל מקום שהו,
ברכה ומרדכי